

TRANSPORTS

TRANSPORTS UN VIDES AIZSARDZĪBA

Mūsdieni transporta sistēma izveidojusies laikā, kad degviela bija desmitreiz lētāka un vides aizsardzība cilvēkiem nelikās svarīga – tāpēc tajā ir daudz nelietderīgu divainību. Braucot jebkur ar automašīnu, sev līdzī vedam vismaz pustonu metāla, kas krietiņi palielina degvielas patēriju. Visu dienu pavadot tikai sēžot – skolā, darbā, mājās un arī transportā – mēs radam mazkustīga dzīvesveida draudus savai veselībai. Lai mūsu transports neradītu klimata pārmaiņas un nepiesārņotu gaisu, nepietiks ar jaunām elektromāšīnām un ciemīm izgudrojumiem – mums vajadzētu arī pielāgot savu dzīvesveidu, lai esam gatavi pieņemt labākos, nevis tikai vieglākos risinājumus.

TRANSPORTS UN SKOLA

Skolēni var nokļūt uz skolu dažādos veidos – gan ar vecāku auto, gan skolas vai sabiedrisko transportu, ar velosipēdu vai kājām. Dažiem skolēniem auto ir vienīgā iespējamā izvēle. Tomēr daudzos gadījumos Ekoskolas var veicināt ceļu līdz skolai veikt ar videi draudzīgajiem pārvietošanās veidiem, kas var uzlabot arī garastāvokli un veselību.

IDEJA PASĀKUMAM

Diena bez auto – aicināt visus vecākus, skolotājus un skolēnus vienu dienu censi ties neizmantot automašīnas (ja nav iespējams, vismaz braukt kopā vienā automašīnā). Vislabāk – apkopot ar dažādām aktivitātēm, kurās runāt par, piemēram, klimata pārmaiņām, iešanu kājām un veselīgu dzīvesveidu, rīkot darbnīcas par velosipēdu tehnisko apkopi, drošu braukšanu.

Vairāk informācijas, kā strādāt ar šo tēmu pieejams mājaslapā Ej.uz/Eko-transports

Katru gadu Ekoskolas izvēlas vienu no 10 tēmām kā Gada tēmu. Šai tēmai jāpievērš vairāk uzmanības mācību saturā, jārīko izglītojoši un praktiski pasākumi skolēniem un vecākiem par tās saikni ar vides aizsardzību.

Darbu ar Gada tēmu plāno Ekopadome, izmantojot 7 soļu principu. Ja vēlies iesaistīties, dodies pie skolas Ekopadomes!

EKOSKOLU ILGTERMĪNA MĒRĶI TRANSPORTĀ JOMĀ:

- Izpētīt skolas pārstāvju pārvietošanās paradumus un veicināt videi draudzīgu transporta veidu izmantošanu
- Padziļināt izpratni par transporta ietekmi uz vidi, cilvēku veselību un drošību
- Sadarbībā ar pašvaldību panākt, ka celš

uz skolu ir drošs un pielāgots, lai pārvietotos kājām un ar velosipēdu

- Popularizēt riteņbraukšanu un iešanu kājām kā videi un veselībai draudzīgu pārvietošanos apkārtējā sabiedrībā
- Samazināt degvielas patēriju un izmaksas skolu ekskursijās, dodoties vairāk pārgājienos un velobraucienos, ja iespējams, izmantojot vilcienu un citos sabiedriskā transporta veidus

Ekoskolu uzdevums ir gada laikā tuvoties šo mērķu sasniegšanai izvēlētajā tēmā. Jāturpina arī citās tēmās iesāktais.

PAR KO RUNĀT MĀCĪBĀS? DAŽI PIEMĒRI:

Dažādu transporta veidu radītais piesārņojums, tā salīdzinājums. Piešārņojuma ietekme uz veselību, klimata pārmaiņām (1 2 3 4)

Iešana kājām un veselība – kādēļ regulāras fiziskas aktivitātes ir svarīgas fiziskajai un garīgajai veselībai (1 8)

1 - dabaszīnības, 2 - matemātika,
3 - svešvalodas, 4 - latviešu valoda,
5 - vēsture, 6 - sociālās zinības,
7 - informātika, 8 - māksla, 9 - mājturība

Uzdevumi ar datiem par dažādu transporta veidu radīto CO₂ piesārņojumu uz 1 pasažieri (1 2)

"Manas ēdienskartes ceļš" – izpētīt dažādu iecienītu augļu, dārzeņu un produktu izcelsmes vietas. Atrast augļus ar mazāko transportēšanas attālumu (1 3 7 8)

Eksperiments – uz transporta līdzekļa izpūtēja uzmaukt baltu zeķi un pabraukt apmēram piecas minūtes. Tad zeķi noņemt un izpētīt tajā netīrumus, kas nokļūst apkārtējā vidē. Skolas apkārtnes piesārņojumu var noteikt, izmantojot kērpjus. Diskutējet, kā piesārņojumu varētu mazināt?

Noteikt pārtikas produktu izcelsmes vietu, transportēšanas veidu, meklēt iespējas pārtikas ceļa samazināšanai, izvēloties vietējos pārtikas produktus.

KO DARĪT PRAKTISKI? DAŽI PIEMĒRI:

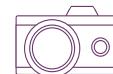
Ieviest ēertas un drošas velonovietnes pietiekamā daudzumā.

Pārskatīt un efektivizēt skolēnu autobusa braukšanas maršrutus.

Rīkot regulārus ūsos velobraucienus skolēniem; večākajām klasēm – arī naktī.

Rīkot foto, video u.c. konkursus velobraukšanas un kājāmiešanas popularizēšanai.